



# ZDAR!

ČÍSLO 28

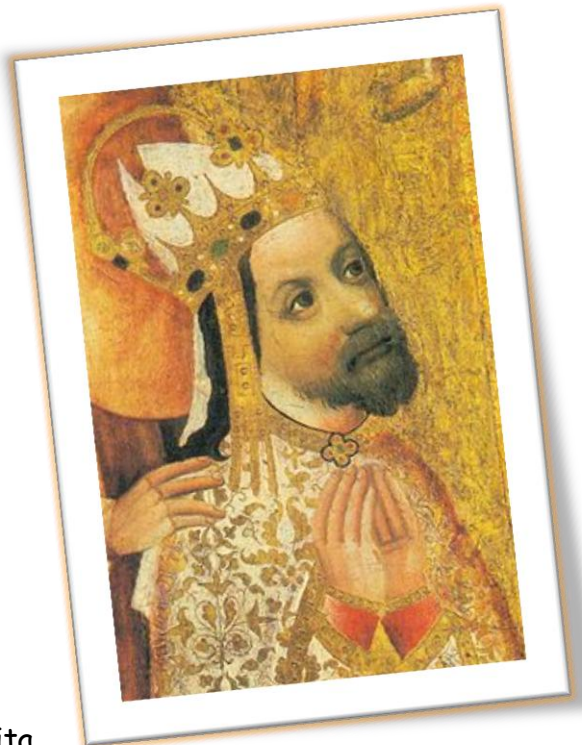
(4. VE ŠKOLNÍM ROCE 2011/2012)

**ZDAR**avíme vás! Tentokrát jsme pro vás připravili například tyto články:

- Karel IV.
- První máj
- Den Matek
- Taháky

## KAREL IV.

Karel IV. se narodil 14. května 1316 v Praze. Byl jedenáctým králem v Čechách. Byl synem poslední královny z rodu Přemyslovců, Elišky Přemyslovny a Jana Lucemburského. Jan Lucemburský nechal v roce 1316 zavřít Elišku Přemyslovnu a malého Václava (jméno Karel přijal na francouzském dvoře) na hrad Loket. Karla pak odvezli na Křivoklát a z Křivokláta na francouzský dvůr. Ve Francii si našel první manželku Blanku z Valois. Blanku si pak odvezl do Čech, ale zde brzy zemřela. Po Blance si vzal Annu Falckou. Po Anně následovala Anna Svídnická. Poslední manželkou se stala Alžběta Pomořanská. Karel vybudoval hodně památek, jako je třeba Karlštejn, Kašperk, Karlova univerzita, Karlův most, o kterém se říká, že je z vajec, Karlovy Vary atd. Karel měl dva syny, Václava a Zikmunda. Zemřel 29. listopadu 1378.



Příspěvek Honzy Šimurdy

# První máj - svátek práce, lásky i jara.

Po celém světě se 1. května slaví Svátek práce, jímž se připomíná vypuknutí stávkový amerických dělníků 1. května 1886. První máj se oslavuje ve 142 zemích buď 1. května, nebo první květnové pondělí. Prvomájový svátek v současné podobě vznikl na konci 19. století. Odboráři, socialisté a anarchisté uspořádali 1. května 1886 v Kanadě a Spojených státech celodenní stávku, kterou



si chtěli vynutit osmihodinovou pracovní dobu. Demonstrací se tehdy napříč USA zúčastnilo 300 až 500 tisíc dělníků. Vlna protestů zasáhla o dva dny později Chicago, kde se odehrály násilné střety mezi demonstranty a policií. Následující den během demonstrace na chicagském tržišti Haymarket explodovala bomba nastražená anarchisty, která zabila několik lidí. Vůbec poprvé v historii se Svátek práce celostátně slavil 1. května 1888 právě ve Spojených státech. V rámci demonstrací a stávek si tehdy Američané připomínali i dva roky staré události. Nyní se ale tento svátek v USA slaví první zářijové pondělí, stejně jako v Kanadě a na Bermudách. V Austrálii je to pak první pondělí v říjnu.

První máj je ale spojen i s další pohanskou tradicí. Žena, která od muže v tento den dostane polibek pod rozkvetlou třešní, bude celý rok přitažlivá a krásná. Polibek pod plodným stromem měl původně zajistit dvojici plodnost, později i krásu pro ženu. Zvyk políbit ženu na prvního máje pod rozkvetlou třešní patří mezi relativně krátké tradice.

Příspěvek Marušky Maškové

## DEN MATEK

Den matek je den, kdy vzdáváme poctu našim matkám. Slaví se v různé dny na mnoha místech po celém světě. V České republice připadá Den matek na druhou květnovou neděli. V tento den dávají děti svým matkám dárky, většinou vlastnoručně vyrobené. V Československu se Den matek začal slavít v roce 1923. V době komunistické totality byl svátek zatlačen do pozadí oslavami MDŽ. Nyní se již opět slaví veřejně, není ale oficiálním státním svátkem.

Příspěvek Gabči Jansové

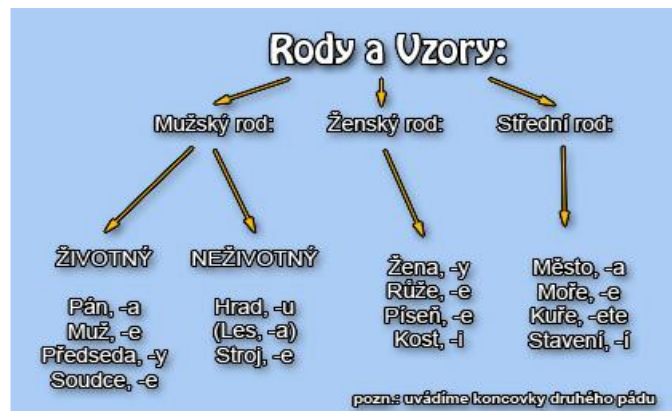
Ahoj kamarádi, jsem tu zpět za vámi a dnes jsem se rozhodl, že vám dám několik rad, jak si pomoci s domácím úkolem nebo s písemkou. Tady máte ode mě pár věcí, které když se je naučíte, se vám zaručeně neztratí...

# TIPY

VYJMENOVANÁ SLOVA	
<b>B</b>	být - bydlit - obyvatel - byt; příbytek - nábytek- dobytek; obyčej - bystrý - bylina; kobyla - býk - Příbyslav
<b>L</b>	slyšet - mlýn - blýskat se; polykat - plynout - plýtvat; vzlykat - lysý - lýtko; lýko - lyže - pelyněk; plyš
<b>M</b>	my - mýt - myslit - mýlit se; hmyz - myš - hlemýžď; mýtit - zamykat - smýkat; dmýchat - chmýří - nachomýtnout se - Litomyšl
<b>P</b>	pýcha - pytel - pysk; netopýr - slepýš - pyl; kopyto - klopytat - třpytit se; zpytovat - pykat - pýr; pýřit se - čepýřit se
<b>S</b>	syn - sytý - sýr; syrový - sychravý - usychat; sýkora - sýček - sysel; syčet - sypat
<b>V</b>	vy - vysoký - výt; výskat - zvykat - žvýkat; vydra - výr - vyžle; povyk - výheň a slova s předponou vy-, vý-
<b>Z</b>	brzy - jazyk - nazývat; Ruzyně



Pády:		
Pád (latinsky)	Otázka	Příklad
1. pád (nominativ)	kdo, co?	(pán, žena, město)
2. pád (genitiv)	koho, čeho?	(pána, ženy, města)
3. pád (dativ)	komu, čemu?	(pánu, ženě, městu)
4. pád (akuzativ)	(vidím) koho, co?	(pána, ženu, město)
5. pád (vokativ)	oslovení	(pane, ženo, město)
6. pád (lokál)	(o) kom, čem?	(pánu, ženě, městu)
7. pád (instrumentál)	(s) kým, čím?	(pánem, ženou, městem)



	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

## Obvody a obsahy rovinných útvarů:

o - obvod, S - obsah, a,b,c,d - strany, r - poloměr, d - průměr, v-výška

**ČTVEREC:**  $o = 4 \cdot a$   
 $S = a^2$



**OBDELNÍK:**  $o = 2 \cdot (a + b)$   
 $S = a \cdot b$



**KOSOČTVEREC:**  $o = 4 \cdot a$   
 $S = a \cdot v_a$



**KOSODÉLNÍK:**  $o = 2 \cdot (a + b)$   
 $S = a \cdot v_a = b \cdot v_b$



**PRAVOÚHLÝ TROJÚHELNÍK:**  $o = a + b + c$   
 $S = \frac{a \cdot b}{2}$



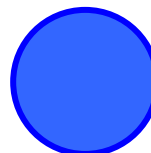
**TROJÚHELNÍK:**  $o = a + b + c$   
 $S = \frac{a \cdot v_a}{2} = \frac{a \cdot v_b}{2} = \frac{a \cdot v_c}{2}$



**LICHOBĚŽNÍK:**  $o = a + b + c + d$   
 $S = \frac{(a + c) \cdot v}{2}$



**KRUH, KRUŽNICE:**  $o = 2 \cdot \pi \cdot r = \pi \cdot d$   
 $S = \pi \cdot r^2 = \frac{\pi \cdot d \cdot d}{4}$



basic colours	
	<b>yellow</b> /'jələʊ/
	<b>orange</b> /'ɒrɪndʒ/
	<b>red</b> /red/
	<b>green</b> /grɪn/
	<b>blue</b> /blu:/
	<b>turquoise</b> /'tɜ:kwoɪz/
	<b>purple</b> /'pɜ:pəl/
	<b>pink</b> /pɪŋk/
	<b>brown</b> /'braʊn/
	<b>grey</b> /greɪ/
	<b>white</b> /waɪt/
	<b>black</b> /blæk/

já jsem	I am	/aɪ æm/	já	I	/aɪ/
	I'm	/aɪm/	můj	my	/maɪ/
ty jsi	you are	/ju: a:r/	ty	you	/ju:/
	you're	/jɔ:r/	tvůj	your	/jɔ:r/
on je	he is	/hi: ɪz/	on	he	/hi:/
	he's	/hi:z/	jeho	his	/hi:z/
ona je	she is	/ʃi: ɪz/	ona	she	/ʃi:/
	she's	/ʃi:z/	její	her	/hɜ:r/
to je	it is	/ɪt ɪz/	to	it	/ɪt/
	it's	/ɪts/	toho	its	/ɪts/
my jsme	we are	/wi: a:r/	my	we	/wi:/
	we're	/wi:ə/	náš	our	/aʊə/
vy jste	you are	/ju: a:r/	vy	you	/ju:/
	you're	/jɔ:r/	váš	your	/jɔ:r/
oni jsou	they are	/ðeɪ a:r/	oni	they	/ðeɪ/
	they're	/ðeə/	jejich	their	/ðeə/

# DOUFÁM, ŽE JSEM VÁM POMOHL.



## VÁŠ VILDÍK

Příspěvek Aničky Honešové

## ČTYŘLÍSTKY

Čtyřlístek je abnormální složený list jetele, který má oproti třílístému normálu navíc jeden lístek, tedy celkem čtyři samostatné lístky. O čtyřlístku se říká, že přináší štěstí. Díky této pověsti se čtyřlístý jetel stal zvláštním grafickým symbolem



i pojmenováním pro jiné objekty či subjekty.

Vědci si nejsou jistí, jak tato unikátní "mutace" vzniká.

Je však možné najít i další "omyly", jako je např: pětílístek či šestílístek. Nalézt však tyto typy je spíše rarita.

Každý lístek na čtyřlístku něco symbolizuje. První lístek znamená štěstí, druhý udržuje pevné zdraví, třetí je příslibem bohatství

a ten čtvrtý má na starosti lásku.

**Tak hodně štěstí v hledání čtyřlístků ☺**



Příspěvek Elišky Kratinové

# SOUTĚŽ

## O S M I S M Ě R K A

Hledej druh auta.

AMARELKA  
ANAKONDA  
BERLA  
KAČENA  
KASTROL  
KLOUČEK  
KOVARÍK  
KUČERA  
KVĚTINA  
PLAVÁNÍ  
RUKÁV  
ŘEČTINA  
SKLÍPKAN  
VOLBA

A	K	L	E	R	A	M	A	N
K	P	S	O	B	T	R	D	A
N	L	A	L	R	E	B	N	K
I	A	O	U	Č	T	I	O	P
T	V	K	U	E	T	S	K	Í
Ě	Á	K	A	Č	E	N	A	L
V	N	J	E	Š	E	N	N	K
K	Í	Ř	A	V	O	K	A	S

Podepsané soutěžní lístky  
odevzdejte do krabice  
pod nástěnkou s novinami.  
Soutěž bude trvat do 22. 5. 2012.

## Několik důležitých informací na konec

Vaše příspěvky nám můžete posílat na adresu: [noviny.zdar@seznam.cz](mailto:noviny.zdar@seznam.cz) .

Naše noviny si můžete prohlédnout i na školních stránkách [www.skolabroumy.cz](http://www.skolabroumy.cz) .

Redakce:

Kateřina Malcová, Marie Mašková, Gabča Jansová, Anna Honešová,  
Klára Kušková, Eliška Kratinová, Martina Říhová